

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea / Departamentul	ISTORIE
1.3 Catedra	
1.4 Domeniul de studii	ISTORIE
1.5 Ciclul de studii	MASTER
1.6 Programul de studii / Calificarea	PATRIMONIU ȘI TURISM CULTURAL

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LOCURI DE MEMORIE ÎN EVUL MEDIU ROMÂNESC						
2.2 Titularul activităților de curs	PROF.UNIV.DR. MARIA-MAGDALENA GOROVEI (SZEKELY)						
2.3 Titularul activităților de seminar	PROF.UNIV.DR. MARIA-MAGDALENA GOROVEI (SZEKELY)						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	4	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					34
Tutoriat					
Examinări					10
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	94				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	X
4.2 de competențe	X

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	X
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	X

6. Competențe specifice acumulate

6.1 Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate al istoriei protecției patrimoniului, a termenilor tehnici și a conceptelor de bază din domeniu - Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din surse primare și interpretarea lor. - Utilizarea unor metode moderne de cercetare și interpretare istorică - Capacitatea de participare la dezbateri publice și manifestări științifice consacrate problematicei patrimoniului și turismului cultural - Capacitatea de a sintetiza informațiile bibliografice și documentare cu caracter istoric și de a le organiza după criteriul relevanței.
-----------------------------	---

6.2 Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - îndeplinirea eficientă, la termen și cu rigurozitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului - aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse - căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor învățării continue - dezvoltarea obișnuinței dezbaterii argumentate și a construcției logice a discursului - autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii specifică domeniului
-----------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Se prezintă <i>locuri de memorie</i> din istoria medievală românească – monumente, tipuri de obiecte, mărturii scrise și vizuale care concentrează elemente specifice pentru identificarea lor ca repere ale devenirii istorice. Sunt puse alături planuri și segmente diferite ale vieții medievale românești, care oferă un material variat, susceptibil de a fi clasat în categoria <i>locuri de memorie</i> : istoria politică și militară, istoria culturală, viața religioasă etc.
7.2 Obiective specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cunoască <i>locuri de memorie</i> din istoria medievală românească – monumente, tipuri de obiecte, mărturii scrise și vizuale; ▪ poată identifica specificitățile unui <i>loc de memorie</i> ▪ observe și să aprecieze potențialul turistic al <i>locuri de memorie</i>; ▪ alcătuiască și să prezinte posibile itinerarii turistice, care să aibă în vedere monumente românești ca <i>locuri de memorie</i>;

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
Monumentele ridicate în Evul Mediu în scop comemorativ (I)	Prelegerea academică	
Monumentele ridicate în Evul Mediu în scop comemorativ (II): Crucile de pe locul luptei de la Vaslui; Biserica de la Războieni; Crucea lui Constantin Brâncoveanu de la București; Crucea lui Ferent din Iași	Expunere liberă, cu analize de cazuri	
Necropolele ca generatoare și păstrătoare ale memoriei colective și familiale (I)	Prelegerea academică	
Necropolele ca generatoare și păstrătoare ale memoriei colective și familiale (II): Curtea de Argeș; Rădăuți	Expunerea liberă, cu analize de cazuri	
Necropolele ca generatoare și păstrătoare ale memoriei colective și familiale (III): Putna; Bistrița olteană; Sucevița	Expunerea liberă, cu analize de cazuri	
Texte scrise (I)	Prelegerea academică	
Texte scrise (II): pisanii și cronicile	Expunerea liberă, cu analize de cazuri	
Texte scrise (III): cărți manuscrise și cărți tipărite	Expunerea liberă, cu analize de cazuri	
Mărturii vizuale (I)	Prelegerea academică	
Mărturii vizuale (II): fresce	Expunerea liberă, cu analize de cazuri	
Mărturii vizuale (III): miniaturi	Expunere liberă, cu analize de cazuri	
Mărturii vizuale (IV): reprezentări votive	Expunere liberă, cu analize de cazuri	
Reprezentări heraldice (I)	Prelegerea academică	

Reprezentări heraldice (II)	Expunere liberă, cu analize de cazuri	
<p>Bibliografie: ***<i>Repertoriul monumentelor și obiectelor de artă din timpul lui Ștefan cel Mare</i>, București, 1958. Balș, G., <i>Bisericile lui Ștefan cel Mare</i>, București, 1925. Idem, <i>Bisericile și mănăstirile moldovenești din veacul al XVI-lea</i>, București, 1928. Idem, <i>Bisericile și mănăstirile moldovenești din veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea</i>, București, 1933. Idem, N. Iorga, <i>Histoire de l'art Roumain ancien (XIV-XIX)</i>, Paris, 1922. Barbu, Daniel, <i>Timpul și privirea în civilizația românească a secolului al XVIII-lea</i>, București, 1996 Bădărău, Dan, Caproșu, I., <i>Iașii vechilor zidiri</i>, Iași, 1973; ediția a II-a, Iași, 2007. Bodogae, Teodor, <i>Ajutoarele românești de la Mănăstirile din Sfântul Munte Athos</i>, Sibiu, 1940. Cernovodeanu, Dan, <i>Știința și arta heraldică în România</i>, București, 1977. Drăguț, Vasile, <i>Arta creștină în România, Sec. XVI</i>, București, 1989. Georgescu, Valentin, <i>Bizanțul și instituțiile românești până la mijlocul secolului al XVIII-lea</i>, București, 1980. Ionescu, Grigore, <i>Istoria arhitecturii în România</i>, I-II, București, 1963-1965. Iorga, N., <i>Istoria artei medievale și moderne în legătură cu dezvoltarea societății</i>, București, 1923. Idem, <i>Les arts mineurs en Roumanie</i>, I-II, București, 1934, 1936. Nicolescu, Corina, <i>Argintăria laică și religioasă în Țările Române (sec. XIV-XIX)</i>, București, 1968. <i>Legiuirea Caragea</i>, ediție critică, coordonator Andrei Rădulescu, București, 1955. Negrău, Elisabeta, <i>Cultul suveranului sud-est european și cazul Țării Românești. O perspectivă artistică</i>, Iași, 2011. Nicolescu, Corina, <i>Arta în timpul lui Ștefan cel Mare</i>, în <i>Cultura moldovenească în timpul lui Ștefan cel Mare</i>, ed. Marcu Berza, București, 1964 Nora, Pierre (ed.), <i>Les lieux de mémoire</i>, Paris, 1984-1993; Obolensky, Dimitri, <i>Un Commonwealth medieval: Bizanțul. Europa de Răsărit, 500-1453</i>, trad. de Claudia Dumitriu, București, 2002. Pippidi, Andrei, <i>Tradiția politică bizantină în Țările Române în secolele XVI-XVIII</i>, București, 1983; ed. a II-a, București, 2001. Podlacha, Wladyslaw, Nandriș, Grigore, <i>Umanismul picturii murale postbizantine</i>, I-II, trad. de Anca Vasiliu, <i>Repertoriul monumentelor și obiectelor de artă din timpul lui Ștefan cel Mare</i>, București, 1958. Rizescu, Oana, <i>Avant l'«État - juge»: Pratique juridique et construction politique en Valachie au XVIIe siècle</i>, Editura Notarom, București, 2008. Rusu, Adrian Andrei, <i>Castelarea carpatică. Fortificații și cetăți din Transilvania și teritoriile învecinate (sec. XIII-XIV)</i>, Cluj-Napoca, 2005. Idem, <i>Ciitori și biserici din Țara Hațegului până la 1700</i>, Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 1997. Idem, Burnichioiu, Ileana, <i>Monumente medievale din Țara Hațegului</i>, Cluj-Napoca, 2008. Székely, Maria Magdalena, <i>Mănăstirea Putna – loc de memorie</i>, în vol. <i>Ștefan cel Mare și Sfânt. Atlet al credinței creștine</i>, Sfânta Mănăstire Putna, 2004; Ulea, Sorin, <i>Originea și semnificația ideologică a picturii exterioare moldovenești</i>, I, în „Studii și Cercetări de Istoria Artei”, 10, 1963. II, 19, 1972, 1. Vătășianu, Virgil, <i>Istoria artei europene. Arta din perioada Renașterii</i>, București, 1972 Idem, <i>Bisericile de lemn din Moldova</i>, în vol. <i>Închinare lui N. Iorga</i>, Cluj, 1931. Idem, <i>Istoria artei feudale în Țările Române</i>, vol. I, București, 1959.</p>		

8. 2 Seminar	Metode de predare	Observații
Monumentele ridicate în Evul Mediu în scop comemorativ (I)	conversația euristică; analiza	
Monumentele ridicate în Evul Mediu în scop comemorativ (II)	conversația; comparația; dezbateră; studiul de caz	
Necropolele ca generatoare și păstrătoare ale memoriei colective și familiale (I)	conversația; studiul de caz; dezbateră	
Necropolele ca generatoare și păstrătoare ale memoriei colective și familiale (II)	explicația; demonstrația; conversația; studiul de caz	
Necropolele ca generatoare și păstrătoare ale memoriei colective și familiale (III)	conversația; dezbateră; analiza; studiul de caz	
Texte scrise (I)	conversația; dezbateră; analiza	
Texte scrise (II): pisanii și cronicile	conversația; explicația; studiul de caz; analiza	

Texte scrise (III): cărți manuscrise și cărți tipărite	conversația euristică; explicația; analiza	
Mărturii vizuale (I)	explicația; exemplificarea; studiul de caz; analiza	
Mărturii vizuale (II): fresce	conversația euristică; comparația; analiza; studiul de caz	
Mărturii vizuale (III): miniaturi	conversația; explicația; exemplificarea	
Mărturii vizuale (IV): reprezentări votive	conversația euristică; dezbateră; analiza	
Reprezentări heraldice (I)	conversația euristică; analiza	
Reprezentări heraldice (II)	conversația; explicația; exemplificarea	

Bibliografie:

- Balș, G., *Bisericile lui Ștefan cel Mare*, București, 1925.
- Idem, *Bisericile și mănăstirile moldovenești din veacul al XVI-lea*, București, 1928.
- Idem, *Bisericile și mănăstirile moldovenești din veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea*, București, 1933.
- Idem, N. Iorga, *Histoire de l'art Roumain ancien (XIV-XIX)*, Paris, 1922.
- Barbu, Daniel, *Timpul și privirea în civilizația românească a secolului al XVIII-lea*, București, 1996
- Bădărău, Dan, Caproșu, I., *Iașii vechilor zidiri*, Iași, 1973; ediția a II-a, Iași, 2007.
- Bodogae, Teodor, *Ajutoarele românești de la Mănăstirile din Sfântul Munte Athos*, Sibiu, 1940.
- Cernovodeanu, Dan, *Știința și arta heraldică în România*, București, 1977.
- Drăguț, Vasile, *Arta creștină în România, Sec. XVI*, București, 1989.
- Georgescu, Valentin, *Bizanțul și instituțiile românești până la mijlocul secolului al XVIII-lea*, București, 1980.
- Ionescu, Grigore, *Istoria arhitecturii în România*, I-II, București, 1963-1965.
- Iorga, N., *Istoria artei medievale și moderne în legătură cu dezvoltarea societății*, București, 1923.
- Idem, *Les arts mineurs en Roumanie*, I-II, București, 1934, 1936.
- Nicolescu, Corina, *Argintăria laică și religioasă în Țările Române (sec. XIV-XIX)*, București, 1968.
- Legiuirea Caragea*, ediție critică, coordonator Andrei Rădulescu, București, 1955.
- Negrău, Elisabeta, *Cultul suveranului sud-est european și cazul Țării Românești. O perspectivă artistică*, Iași, 2011.
- Nicolescu, Corina, *Arta în timpul lui Ștefan cel Mare*, în *Cultura moldovenească în timpul lui Ștefan cel Mare*, ed. Marcu Berza, București, 1964
- Obolensky, Dimitri, *Un Commonwealth medieval: Bizanțul. Europa de Răsărit, 500-1453*, trad. de Claudia Dumitriu, București, 2002.
- Pippidi, Andrei, *Tradiția politică bizantină în Țările Române în secolele XVI-XVIII*, București, 1983; ed. a II-a, București, 2001.
- Podlacha, Wladyslaw, Nandriș, Grigore, *Umanismul picturii murale postbizantine*, I-II, trad. de Anca Vasiliu, *Repertoriul monumentelor și obiectelor de artă din timpul lui Ștefan cel Mare*, București, 1958.
- Rizescu, Oana, *Avant l'«État - juge»: Pratique juridique et construction politique en Valachie au XVIIe siècle*, Editura Notarom, București, 2008.
- Rusu, Adrian Andrei, *Castelarea carpatică. Fortificații și cetăți din Transilvania și teritoriile învecinate (sec. XIII-XIV)*, Cluj-Napoca, 2005.
- Székely, Maria Magdalena, *Mănăstirea Putna – loc de memorie*, în vol. *Ștefan cel Mare și Sfânt. Atlet al credinței creștine*, Sfânta Mănăstire Putna, 2004;
- Idem, *Ciitori și biserici din Țara Hațegului până la 1700*, Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 1997.
- Idem, Burnichioiu, Ileana, *Monumente medievale din Țara Hațegului*, Cluj-Napoca, 2008.
- Sorin Ulea, *Originea și semnificația ideologică a picturii exterioare moldovenești*, I, în „Studii și Cercetări de Istoria Artei”, 10, 1963. II, 19, 1972, 1.
- Virgil Vătășianu, *Istoria artei europene. Arta din perioada Renașterii*, București, 1972
- Idem, *Bisericile de lemn din Moldova*, în vol. *Închinare lui N. Iorga*, Cluj, 1931.
- Idem, *Istoria artei feudale în Țările Române*, vol. I, București, 1959.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul acestei discipline este coroborat cu așteptările comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului. Cursul urmărește să ofere studenților o mai bună pregătire în domeniul patrimoniului și turismului cultural, înțelegerea fenomenelor istorice aferente temei, precum și dobândirea de competențe profesionale specifice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	corectitudinea răspunsurilor – înțelegerea și aplicarea corectă a problematicii tratate la curs.	Examen oral	50%
10.5 Seminar/laborator	activitate; aplicații practice; participare la discuții	Răspunsuri orale	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la discuții, calitatea lucrărilor, însușirea noțiunilor de bază, observațiile personale.			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....